

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Joannis Trithemij, Spanheimensis, Et Postea Divi Jacobi apud Herbipolim Abbatis, Viri suo aevo doctissimi. Tomus ... Annalivm Hirsavgiensivm

Opus nunquam hactenus editum, & ab Eruditis semper desideratum.
Complectens Historiam Franciae Et Germaniae, Gesta Imperatorum,
Regum ...

Trithemius, Johannes

S. Galli, 1690

De Friderico Monasterij Hirsaugiensis undecimo Abbate, qui præfuit annis
duobus, mensibus 4. diebus viginti, & gestis illius temporis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38550

gentissimè intendere, quatenus Ecclesiam necdum perfectam cum reliquis mansionibus necessarijs potuissent quantocius consummare. Comitissa verò devotissima Wiltrudis cernens fervorem Monachorum ad operis perfectionem indefessum, & in sancta sedulitate constantiam, omnia quæ videbantur necessaria, fratribus tradidit, & de commissione mariti comitis fideliter cooperata fuit.

Quamvis autem Fratres unà cum artificibus, & ministris conducti-
tjjs Adelberti Comitis cœpto continuo instarent operi, quia tamen adhuc multa restabant construenda, non subito, sed cum tempore omnia fuerunt, per ordinem consummata: per annos namque decem continuos Adelberti Comitis Cœnobium impensis construitur, quod anno Dominicæ Nativitatis sexagesimo supra millesimum, sicut diximus, inchoatum, septuagesimo tandem consumatur, cujus Monasterij perfectionem Fridericus Abbas videre non potuit: quoniam sicut dicemus ante consummationem operis depositus fuit. Hujus autem foundationis consummationem, Ecclesiæ consecrationem, & liberam traditionem Monasterij in manus Abbatis hoc loco rationabiliter describere non possumus, sed omnia convenienter suo tempore designanda reservamus. Nam quidquid factum constat tempore Abbatis Wilhelmi, non videtur nobis historiæ conferendum Friderici.

De Friderico Monasterij Hirsaugiensis undecimo Abbate, qui præfuit annis duobus, mensibus 4. diebus viginti, & gestis illius temporis.

Anno itaque Dominicæ Nativitatis præscripto, MLXVI. Monachis duodecim de Monasterio Solitariorum, quod vulgariter Einsidel nominatur, in Hirsaugiam venientibus, Fridericus natione Suevus, communi electione Abbas in ordine Pastorum hujus Cœnobij undecimus Prælatus est, & præfuit annis duobus, mensibus quatuor, diebus viginti, ordinatus in die S. Thomæ Apostoli ab Einhardo Spirensis Ecclesiæ Pontifice. Nos autem annos regiminis sui computamus à die introitus in Hirsaugiam, qui contigit anno præscripto in festo D. Barbaræ Virg. & Mart. 4. videlicet die mensis Decembr. anno Abbatie vacantis post obitum Conradi Abbatis decimi LXV. mense 3. & die 14. Fuit autem Fridericus iste Abbas, sicut diximus, natione Suevus, parentibus ingenuis, & antiquâ familiâ ortus, qui puer ad litteras positus, cum ætate profecit non mediocriter in studio scripturarum, postea verò quàm sapere, & intelligere aliquantum cœpit, se totâ mentis intentione convertit ad Dominum, cupiens & mundum cum suis vanitatibus contemnere, & Deo puro semper corde in Monasterio servire. Vnde præventus Spiritus sancti gratiâ de consensu parentum ad Monasterium Solitariorum, ubi tunc magna vigebat Monachorum Religio, proficiscitur, & præmissâ petitione solemnî consuetâ, Monachorum Collegio sociatur. Monachus autem factus, omne tempus lectioni, meditationi, orationi, cæterisque Monasticæ disciplinæ exercitijs distribuit, & sine querela conversatus, nulli unquam molestus, vel onerosus fuit. Studio namque spiritalium

Fridericus
Abbas sancti
Aurelij
XI.

Fridericus
Abbas, natione
Suevus.

ritualium exercitiorum conſuetus nullum potuit cum mundo habere commercium: utpote qui omne deſiderium ſuum locaverat in contemplatione ſuperiorum.

Fridericus
optimè
fuit inſti-
tutus.

Mores hu-
jus Fride-
rici Abba-
tis.

Fuerunt enim Monachi dicti Cœnobij Solitariorum illo in tempore vitam regularem ſine querela ducentes integram, rectam, & ſanctam, quorum fama laudis in omnem terram longè ſe latèque cum honore, & admiratione diffuderat. Qui pueros in Monasterio ſecundùm regulam oblatos in omni ſcientia ſcripturarum, tam ſæcularium, quàm divinarum more veterum, quàm optimè inſtituere ſolebant, quos etiam nimis bonæ conſervationis exemplo, quàm ſanctæ prædicationis verbi ad mundi contemptum, ac Dei amorem provocare, & incendere ſummam diligentiam curabant. Horum inſtitutis ſimul & exemplis Fridericus, qui optimè formatus, viam ſimplicitatis, quam traditione majorum ſemel didicit, in omni vita ſua inviolabiliter cuſtodivit. Poſt plures deinde annos cum Adelbertus Comes Monachos duodecim prædicto Monasterio ſicut diximus, expeteret, nullus Friderico melior ad curam animarum promovendus occurrit; quippe qui non ſolum verbis, & exemplis corda ſubditorum ad mundi contemptum, & Dei amorem per amplius potuit inflammare. Nam quantum ad corporis diſpoſitionem pertinebat, ſtaturam quidem mediocriſ fuit, nec multum brevis, nec longus nimium exiſtens, facie corpulentus, & plenus, fortis & robuſtus, pietatis habens plurimum, ſeveritatis nihil, nec pinguis fuit nimium, nec omnino macilentus, ſed mediâ proportionem rectè diſpoſitus, capillis nigris, canitiæque hinc inde reſperſis, ſed nullâ calvitie depilatus. Qui cum nomen & dignitatem paſtoralis curæ ſuſcepſiſſet, nihil prioris conſervationis intermiſiſſit, ſed lectioni ſcripturarum, meditationique & orationi, die vacans & nocte, occupationes negotiorum ſæcularium non facile admifiſit. Vagos de Monasterio excuſus, quos Monachi huius temporis multi nimium frequentant, non amabat, ſed in ſecreto reſidens, quantum potuit, Dei ſalutare in ſilentio exſpectavit: vigilijs & jejujijs corpus ſuum pro Chriſti amore indefinenter afficiens, hoſtiam ſe Domino vivam, & immaculatam offerre quotidie cum ſuſpirio, & lachrymis ſatagebat. In pauperibus multum fuit miſericors, quibus propria ſua veſtimenta, & cibos ſibi paratos ipſe jejunans multoties impertivit. Secundùm nomen ſuum, pauperes dives & abundans exiit, pius & charitate plenus fuit, & magnam in omnes benevolentiam oſtendit. Coram Deo magnus cum eſſet, humiſſimum ſe hominibus ſemper exhibuit, & nunquam in aliquo de ſuperbia notari potuit. Nam inter ſcriptores locum & ſedem cum Monachis habuit, & omnia, quæ ad communitatem pertinebant, ſicut unus ex Monachis diligentiffimè cuſtodivit. In habitu ſuo nihil ab alijs differēbat, qui omni vilitate contentus juxta regulam ſubtus cucullam, ſicut & Monachi ſupra dicti Monasterij omnes, & cappam deſuper nigri coloris de groſſo tegmine portabat. In ſumma humilitate innocentis vitæ ambulans Fridericus iſte Reverendiſſimus Abbas, Deo placens & cunctis hominibus juſtis, pravorum temeritatem non potuit evadere, ſed quanto plus Omnipotenti Deo in vera ſimplicitate placere ſtudit, tanto impiorum contra ſe ingratiſtudinem amplius provocavit, quorum temeritas in pejus ſemper proficiens, ſancto viro tandem inſidias poſuit, eumque, ut dicemus, nequiter circumvenit.

Anno

MLXVII.

Anno Friderici Abbatis Monasterij S. Aurelij primo, Henricus ejus nominis IV. Bertham Ottonis cujusdam Italici Comitis, & Adelhaidis Comitissæ filiam duxit uxorem, nuptias celebrans Triburiæ. Ad hanc Adelhaidem Comitissam Benzo Episcopus Albensis Henrici Regis partibus nimium favens contra Romanam Ecclesiam, & ejus Reverendissimos Pontifices Alexandrum II. Gregorium VII. & alios, multas scripsit Epistolas. Fuit autem iste prænominatus Benzo Episcopus Albensis homo doctus, & promptissimæ ad inventionem, tam in divinis litteris, quàm secularibus scripturis multum eruditus, qui spiritu erroris deceptus, Henrico Regi excommunicato pertinaciter adhæsit, contra sumos Pontifices prænominatos egit, dixit, & scripsit, quidquid mali potuit. Cadalum Episcopum Parmensem in Antipapam contra Alexandrum verum Christi Vicarium ab Henrico Rege, & quibusdam Episcopis Lombardiæ erectum sequebatur, impium justificans, & eum, qui justus erat, contra justitiam, quantum potuit, verbis, scriptis, & persecutionibus damnans. Causam odiorum Benzonis in Romanos Pontifices extitisse ferunt, quia cum Hildebrandus ex Monacho S. Romanæ Sedis Archidiaconus vice Domini Papæ per Italiam & Galliam Concilij habitis propter simoniacam pravitate multos deponeret Episcopos, ipsum quoque Benzoniem ob simile crimen à Pontificatu Albensis Ecclesiæ dejecit; qui nimiam indignatione commotus ad Regem Henricum se contulit, & datus in reprobum sensum veros Christi Vicarios totis viribus usque ad mortem persecutus fuit. Ad hæc auctoritatem habere cupiens, multa scripsit frivola contra Romanos Pontifices, quos impio dente lacerans, Sarabaitas & Idola non metuere appellare; seque spiritu divino plenum confingens, & Archangeli Gabrielis allocutione prophetam Regi Henrico datum gloriatur. Pulsus de suo malè acquisito Pontificatu, multa confinxit pro Rege contra S. Romanam Ecclesiam mendacia, pro quibus vitæ præsentis mercabatur subsidia. Scripsit libb. vii. de rebus & gestis Henrici Regis IV. Imperatoris verò III. in quibus multa congestit mendacia contra sanctos Romanæ Sedis Pontifices, Alexandrum videlicet II. & Gregorium VII. & Urbanum II. Cadalum Episcopum Parmensem, & Gibertum Ravennæ Archiepiscopum homines seditione plenos laudibus extulit, quos Henricus Rex in Antipapas, & Idola contra legitimos Christi Vicarios turpiter erexit.

Benzo Episcopus Albensis Schismaticorum Fautor.

His temporibus cum Hildebrandus prænominatus Romanæ Sedis Archidiaconus in Gallia vice Domini Papæ præsideret in quodam Concilio, ubi plures Episcopi propter simoniam fuerunt depositi, unus inter alios ejusdem criminis reus fuerat accusatus, qui nullis potuit argumentationibus concludi, nullisve testium probationibus convinci; nam tantam dicendi peritiam habuit, ut quidquid in eum fuisset prolatum, facili responsione refelleret. Tunc Archidiaconus dixit coram omnibus: *Humanum esset eloquium, in medium oraculum proferatur divinum. Certum est, inquit, gratiam Episcopalem donum esse Spiritus sancti, unde quisquis Episcopatum pretio comparat, donum Spiritus sancti pecuniâ comparandum putat. Et conversus ad eum, qui accusabatur, dicit: Coram nobis, qui iudicio Spiritus sancti congregati sumus, si à scelere delato te confidis immunem dicito: Gloria Patri, &*

Hildebrandus deponit Episcopos simoniacos.

tri, & Filio, & Spiritui sancto. Quod si expresse, & sine titubatione dixeris, constabit apud me te non esse simoniacum. At ille conditionem libens accepit, nihil minus, quàm quod accidit metuens. Aperiens itaque os suum, *Gloria Patri, & Filio,* sine difficultate protulit, sed in hoc: *Et Spiritui sancto* haesit. Suscitato circumfidentium strepitu, ac sapius monito, ut inchoatum compleret versiculum, nullo conatu, vel tunc, vel deinceps omnibus vitæ suæ diebus Spiritum sanctum nominare potuit. Hunc abjectum de piscopatu S. Hugo Cluniacensis Abbas pro testimonio miraculi sæpe eum ducere, ac miserabilem ejus culpam narrare consuevit.

MLXVIII.

Heinricus
Rex con-
temnit
Principes.

Anno II. Friderici Abbatis VI. Indictione Romanorū VII. Heinricus Rex adolescentiæ abutens libertate Saxoniam solum ex omni Romano Imperio incœpit incolere, Principes despiciere, Nobiles opprimere, inferiores sustollere, venationibus, lusuque, & cæteris hujusmodi levitatibus vacare, justitiam negligere, & neque Dei honorem, neque Regni honestatem curare, filias quoque illustrium invitis parentibus quibuslibet obscurè natis conjungere, potentibus in regno non satis confidere, & ob id privata contra eos præsidia & munitiones ædificare. His discordiæ seminarijs contigit regi quàm plurimos vitæ ac regni infidiatores succrescere. Qui tamen cum necdum plenæ maturitatis attigisset annos, fuerunt qui non tam ipsum, quàm Adelbertum Bremensem Archiepiscopum culpandum judicarent, quasi ejus consilio hæc omnia faceret.

Claruit his temporibus Merbodus ex Monacho nostri Ordinis Episcopus Redensis, vir in divinis scripturis eruditus, & sæcularis philosophiæ non ignarus, metro exercitatus & prosa, qui plura scripsisse laudatur opuscula, quibus memoriam sui nominis posteritati commendavit, quorum tamen pauca ad noticiam nostræ lectionis pervenerunt. Legimus sub ejus nomine opus non spernendæ autoritatis in Cantica Cantorum lib. I. Passionem quoque SS. Thebæorum Martyrum metro composuit. Aliorum etiam complurium sanctorum vitam & passiones et profana historia solerti studio vario genere carminis sub lege metrorum coarctavit. Bernoldus quoque presbyter Ecclesiæ Constantiensis, natione Teutonicus, patriâ Suevus, in divinis scripturis studiosus & eruditus, nec minus vitæ merito, quàm scientiæ varietate illustris & venerandus, hæc tempora scriptis & virtutibus suis reddidit clariora. Qui cum esset undecunque doctissimus, scripsit insigne opus, quod prænotavit Ordinarium Romanum. Cætera quæ composuit ad manus nostras adhuc minimè venerunt.

S. Ramboldus
Abbas
Ratisbonæ

Claruit his quoque temporibus Ramboldus Abbas Monasterii S. Emerammi Ratisbonensis in Bavaria, vir multarum virtutum, & sanctissimæ conversationis, qui custos regularis disciplinæ vigilantissimus Monachos verbo & exemplo ad pristinæ sanctitatis fervorem revocavit. Qui vivus multis claruit virtutibus, & miraculis post mortem similiter coruscavit: sub cujus magisterio multi fratres religiosissimi claruerunt. In omni conversatione sua Domino Deo semper placere studuit, & ab eo Monachos ad tramitem rectitudinis diligentissimè perduxit. Inter alios paternæ sanctitatis discipulos præcipuus fuit Wilhelmus ejusdem Cœnobij sub S. Ramboldo Prior monasticus, qui post depositionem Friderici Abbatis hujus Cœnobij Hirsaugiensis Antistes factus est duodecimus, vir magnæ

Wilhelm.
prior Ratis-
bonensis.

magnæ Religionis, qui Regularis disciplinæ observantiam & in se & in alijs semper diligentissimè custodivit. De cujus virtute ac meritis adjuvante Domino sequenti anno latius dicemus.

Claruit his quoque temporibus Egkbertus Leodiensis Ecclesiæ Clericus in divinis scripturis eruditus, & sæcularis philosophiæ non ignarus, qui tam metro, quam prosâ nonnulla synthemata composuit, quibus nomen suum posteritati commendavit. E quibus extat volumen eleganti metro compositum, quod prænotavit de ænigmatibus rusticanis. Quod opus cum placeret multis, postea rescribendo ampliavit, & in majus volumen extendit. De cæteris ejus opusculis nihil vidimus.

Anno etiam prænotato mortuus est S. Theobaldus Monachus pro Christi amore apud Vincentiam urbem pluribus annis inclusus, vir certè multarum in Christo virtutum: quippe qui verbo & exemplo vitam Domini in veritate ostendit. Mortuus autem infinitis mox cœpiceoruscare miraculis, ob quorum crebram multitudinem catalogo sanctorum inscriptus est.

MLXIX.

Anno Friderici Abbat. 3. Agnes Imperatoris Heinrici quondam uxor, & marer Heinrici Regis IV. videns filium à tramite rectitudinis per abrupta lascivientis adolescentiæ discedere, & Principum animos in odium sui nimium provocare, tædio affecta, nec minus divinitus compuncta, Ducatum Baviariæ deposuit, & Regni gubernacula penitus contemnens, pro Christo Romam se contulit, ibique dignis pœnitentiæ fructibus miram humilitate Dño serviens, post annos paucos ad cœlestia transmigravit.

Agnes Imperatrix sit
Monialis
Romæ,

Ducatum Baviariæ Otto quidam Saxoniarum Comes prænominatæ Imperatricis largitione suscepit, vir dives, potens & bellicosus, quem parvo tempore gubernavit. Cum etenim Principes Regni contra Henricum Regem conspirare paulatim cœpissent, propter nimiam ejus insolentiam, quâ eos contempsit, & oppressit, Otto quoque Dux iste unus de conspirantibus in eum exitit, & propterea Ducatu privatus fuit, quod Regi magnum detrimentum peperit.

Anno prænotato cum Fridericus Abbas Monasterij S. Aurelij Hirsaugiensis in simplicitate cordis sui divinis omni tempore manciparetur obsequijs, lectioni meditationique semper pro viribus intentus, ac Monachis quos externarum rerum curatores posuerat, omnimodam permitteret libertatem, cœperunt eum contemnere, & ejus quieti concitante diabolo invidere. Nam sicut vita bonorum virorum bonis est odor vitæ in vitam, ita sanctissima hujus viri conversatio malis & reprobis Monachis odor mortis fuit in mortem; & unde boni in melius proficiunt, inde reprobi sæpe in deterius prolabantur. Sanctæ igitur tranquillitatis exercitium, quod in Abbate suo Monachi omnes laudare, & imitari pro viribus debuerant, quidam ex eis nimis temere carpebant, & quod pro solius Dei honore vir justus facere didicit, non virtuti, sed inertiae vitio Monachorum quorundam temeritas imputavit. O quid non præsumit caeca perversorum ambitio, quæ Dei semper oblita, præsentia nimis anxie cogitat, memoriam nullam admittens futurorum! Virum honore maximo dignum Monachi penitus indigni non solum contemnunt & despiciunt, sed falsis etiam delationibus comiti odiosum reddunt. Nam in odium concitati innoctentis viri principes factionis quidam è fratribus comitem

Odiū Monachorum
contra Fridericū Abbatem.

Monachi
Abbatem
innoctentem
acculant.

Ff

mitem

mitem in vicino commorantem adeunt, pastori suo nequiter detrahunt, inertem, otiosum, & prorsus inutilem ad curam animarum falso & mendaciter deferunt: animum comitis ab ejus reverentia penitus avertunt usque adeò nempe animum comitis Adelberti sancto Abbati reddiderunt infensum: ut depositionis contra illum causam & articulos cœperunt quàm diligentissimè inquirere. Bone Deus, quàm frivola Monachorum turba est, quæ innocentem criminis pastorem suum falso & mendaciter accusare non metuit! Igitur cùm legitimam depositionis causam non haberent, fornicationis in eum crimen nebulones impij confinxerunt & quem deponere à sua dignitate jure non poterant, deijcere injuriâ festinabant. Confestim igitur discurrunt ad comitem, reû criminis accusant Abbatem, innocentiam falsitate commaculant, mendicam veritatem obtenebrant. Et quidem de facili comitis animum viro innocenti reddiderunt aversum; quippe qui mundanis rebus deditus, nullam internæ conversationis experientiam unquam fuerat assecutus. Habuerat jam pridem comes occultum in corde adversus Abbatem displicentiæ scrupulum, quem superius in traditione Monasterij propter omnimodam libertatem constat fuisse generatum. Unde Monachorum delationibus citò credidit, & quidquid mendacij confinxerunt in sanctum, faciliter admisit. Delato igitur falsæ confictionis crimine ad eum, contra Fridericum per quosdam ex Monachis, sicut diximus, non examinavit causam, nec fide digno rem testimonio fecit inquire, sed æquitati violentiam præposuit, & solos delatores Monachos quasi testes idoneos secutus fuit.

Abbas Fridericus injustè deponitur.

Anno igitur prænotato Dominicæ Nativitatis *MLXIX*. Indictione Romanorum septimâ, die verò Mensis Aprilis vicesimâ quartâ, Fridericus Abbas hujus Monasterij Hirsaug. undecimus machinamenti perverforum injustè & mendaciter circumventus, sicut postea manifestè innuit, præcepto comitis Adelberti deponitur, & sine causa justus & innocens ab impijs condemnatur; qui de crimine fornicationis non commissus nequiter accusatus, nec propriâ confessione reus extitit, nec probatione legitimorum testium convictus fuit. Et quamvis vir innocens se juris præsidio potuisset defendere, maluit tamen injuriam suam pro Christi amore humiliter dissimulare, quàm per impatientiæ vitium coronam sibi preparatam amittere. Depositus ergo ab officio dignitatis suæ, contumelias sibi illatas patientissimè sustinuit, & quasi nihil passus, in medio fratrum humilis, quietus & plenus devotione innocentiam suam, ut prius, inviolatam custodivit. Nulli unquam fuit molestus, nulli gravis, nulli onerosus: sed omni tempore ad injurias patiens, ad irrisiones quaslibet mansuetus tacitus & animo tranquillus. Qui cùm dare locum potuisset iræ, noluit; sed cum his, qui pacem oderant, pacificus in omni puritate mentis ambulavit. Post cujus depositionem iterum Abbatia vacavit mense uno, & 7. diebus.

Innocentiâ ejus Deus manifestavit.

Verùm Omnipotens Deus, qui scrutatur renes, & cor, iustus & rectus, patientiam & humilitatem pauperis famuli sui non despicit in finem; quoniam quem tribulari ad tempus innocenter voluit, quàm injustè fuerit depositus, brevi postea varijs indicijs declaravit. Non est malitia super nequitiam perversorum claustralium; qui omne, quod livor suggesserit, audent; quidquid cogitare cœperint, aggrediuntur: Nihil

nihil pensi habent, quem decipiant; dum fallere quærunt, causas innocentiae non dijudicant: solum quod libet, implere per fas nefasque festinant. Audiens depositionem Friderici Abbatis Reverendissimi Udalricus Abbas Monasterij Laurishemensis quondam notus & amicus, venit in Hirsaugiam, & cognitis injurijs contumeliosisque sancto viro non merenti à Monachis & comite irrogatis ingemuit, & lacrymas cum indignitate facti, tum compatiens desolationi familiaris amici amarissimas fudit. Volens itaque paci & tranquillitati hominis amici consulere, quasi agnum in medio luporum conversantem eripuit, ac secum abductum in monte S. Archangeli Michaëlis, qui Ebernsperg dicitur, cum alijs inibi morantibus Monachis paucis collocavit; cui de omnibus hujus vitae necessarijs ad omnem sufficientiam honestissimè providit. In eodem loco usque ad mortem suam Fridericus Dei servus, innocentis vitae conservator permansit, lectioni, orationi, contemplationi, vigilijs & jejunijs, caterisque piæ conversationis studijs omni tempore cum lacrymis intentus, & nec ad momenti spatium unquam remissus vel otiosus. Divinâ tandem miseratione duos ejus volente remunerare labores, infirmari cœpit, ac viribus carnis repente destitui, præmissaque confessione peccatorum, & cum summa reverentia sacramentis Dominicis ex more susceptis, anima sancta de corporis ergasterio felix egreditur, & cæli civibus in æternum coronanda sociatur. Quo mortuo catena ferrea ad carnem ejus nudam inventa est, quam non sine dolore portasse multis annis creditur, quod ex livore vulnere ejus facile probatur. Sepultus est in Ecclesia ejusdem montis sub honore consecrata D. Archangeli Michaëlis, non sine opinione sanctitatis. Ad cujus tumulum lumina cælitus incensa nocturnis horis ardere visa sunt, & signa divinitus ostensa, & innocentis viri probata miracula. Et iste quidem exitus Friderici Abbatis Reverendissimi extitit, quem pravorum temeritas in multis graviter afflixit. Monachos autem illos, qui sanctum virum de crimine fornicationis mendaciter accusaverant, vindicta divinæ ultionis subsecuta est, ut quantam innocenti fecissent injuriam, omnibus fieret manifestum. Nam unus ex eis paralyti dissolutus miserabili cruciatu interijt: alius de gradu cadens fracto capite exspiravit: tertius morte subitanè decessit; ita ut nullus eorum, qui falsæ delationi consenserant, biennio supervivere potuerit. Comes autem, qui mendacijs delatorum fidem contra innocentem virum adhibuit, causâ tandem cognitâ, usque ad mortem penè dolens contristatus est, divinâque miseratione compunctus, in alium virum mutatus est. Volens igitur acceptam Deo poenitentiam agere, non solum ablata Monasterio restituit, sed multa etiam de suis proprijs S. Aurelio pro satisfactione dedit. Denique tantam illi Omnipotens Deus gratiam devotionis contulit, quòd tandem sub Wilhelmo venerabili Abbate, contemptis omnibus, quæ mundi fuerant, uxore jam in Christo piè defunctâ, conversationem Monachi assumpsit.

Fridericus
olim Abb;
moritur.

Miraculis
post mortē
claruit.

Adelbertus
comes val-
de poeni-
tuit.

